

Misschien wel de oudste muziekband van het Koninkrijk

De rest: Bejaarden en verzorgers die genieten van een kerstoptreden van Grupo di Betico in het Arubaanse bejaardentehuis Maristella, begin december 2008.

Door Raúl Henriquez

Weinig Arubanen kunnen zich een kerst en nieuwjaar herinneren zonder optredens van Grupo di Betico. De band, die in 1968 door Aruba's bekendste politicus Betico Croes werd opgericht, viert dit jaar het 40-jarige bestaan. De vijftien bandleden treden deze maand net als de voorgaande jaren bijna constant op met hun vrolijke ongeëvenaarde en typische *paranda*-muziek die verwant is aan *aguinaldos* (oorspr. Portoricaanse kerstmuziek) en Venezolaanse *gaitas*. Ze zijn niet te stoppen, deze 'feestmuzikanten' van wie de meesten overigens van dezelfde generatie zijn als die van The Dubliners of Rolling Stones. Dit zijn één van 's werelds oudste bands en de Grupo di Betico kan

jonger en nog niet officieel lid van de band", vertelt Maikito Croes. "Ik was er altijd bij met mijn vader Maiky als ze speelden. Ik begon met de *clave*. Later deed ik er ook zang bij. We kennen elkaar ook van het kerkkoor van Santa Cruz waar we toen al in zongen. Bijna iedereen van de Grupo zat daar in. Mijn vader is er nog steeds dirigent. Tommy, Rudy, Aikey... de broers van Betico, waren allemaal koorknappen. Dennis Oduber (percussie) en Rigo Oduber (gitaar) waren toen wel zelf met het maken van muziek begonnen, maar tegenwoordig zitten ook zij bij het koor. Waarin we meer spiritueel gerichte leiders zingen dan met de band, zoals 'Solemn' en 'Grandi bo ta'. Maar we komen dus allemaal van die christelijk-katholieke traditie, met lie-

De aanpak van Grupo di Betico is onlosmakelijk verbonden met de traditie van de lokale *dande*-bandjes die rond en tijdens nieuwjaar van deur tot deur reizen en familie, vrienden en ander publiek de beste wensen toezingen. Een traditie die op Aruba ontstond na de afschaffing van de slavernij in het Koninkrijk der Nederlanden in 1863. De groepen bestaan meestal uit vijf of zes personen –of vaak zoveel er in een busje passen– met één hoofdzanger en een koor dat na elke zinsnede 'ai nobe' (nieuwjaar) zingt. Met een hoed wordt geld opgehaald voor de groep.

Grupo di Betico begon net zo. Betico Croes en anderen speelden al jaren eerder muziek in het 'muzikale' huis

bij grootmoeder bij elkaar. Familie bij familie. Maar zo rond zeven januari gaan we weer even 'de kast in' voor het volgend jaar. Niet dat we willen stoppen maar dan zijn we gewoon moe. Na achter elkaar te hebben gezongen, gespeeld, gegeten en goed gedronken. We houden het lang vol dankzij het enthousiasme van het publiek. De sfeer is zo lekker, dat we bijna niet kunnen stoppen met deze *paranda*."

Nog als Betico Y Su Grupo werd de band bij vele jaarwisselingen de beste *grupo típico* bij dande-wedstrijden die dan worden georganiseerd. Dat is in veel opzichten te danken aan zanger en percussionist Maiky Croes, de vader van Maikito, die nog steeds actief in de band is. "Mijn vader en zijn vader Joonchi Croes waren bij de eerste dande-groepen op Aruba", vertelt Maikito verder. "Joonchi was de eerste persoon van wie er opnamen van dande-muziek bestaan. Mijn vader heeft zijn 'traditie' overgenomen. Later ben ik er zelf mee begonnen en ik hoop dat mijn zoon het ook zal doen. Hij heeft al eens meegespeeld. De volgende generatie zit al in de steigers."

Gedurende het hoogtij van de kerstperiode zwelt de Grupo wel eens aan tot 40, 50 personen. Elk jaar worden het

er meer. Bijna alle familie. Van de officiële, volledige bezetting van vijftien man is er nu één persoon die geen directe familie is. Tijdens de optredens doen meestal alleen de mannelijke telgen mee, maar in de familiekring doen de vrouwen al sinds de oprichting van de groep even fanatiek mee. "Het is zo gegroeid dat we alleen met mannen zijn", licht Gos Oduber toe. "Maar als een van de dames mee wil zingen, is dat geen probleem. We zorgen ook voor nieuwe muziekstijlen die jongeren aanspreken. Anders raak je uit de handel. We gaan met de tijd mee, en als de nieuwe generatie het overneemt, komt er vast een nieuwe stijl." Gos Oduber heeft vorig jaar met de anderen wel voor de zekerheid de stichting Fundacion Promove Cultura y Folklore opgericht met als doel de groep zo lang mogelijk in stand te houden. "Je weet niet hoe het loopt", reageert Maikito Croes lollig. "Vandaag bij ons optreden in bejaardenhuis Maristella durfden Aikey, Rudy en Ruben Werleman niet eens te komen, bang dat ze waren om in het bejaardenhuis te moeten achterblijven."

'Ik kan niet ontkennen dat Grupo di Betico een politieke stempel heeft'

In principe treedt Grupo di Betico overal op. Op scholen en bejaardentehuizen,

op verjaardagen en op buitenlandse podia; Nederland, Duitsland, België, Brazilië, Bonaire, Cuba en Sint Maarten, en hoogstwaarschijnlijk binnenkort ook Panama en Mexico. "Dat is ons grootste compliment, dat we nog steeds zoveel gevraagd worden", zeggen Gos Oduber en Tommy Croes, broer van Betico, cuarto-bespeler en een van de hoofdzangers van de band. De Grupo komt ook op bijeenkomsten van de Movimiento Electoral di Pueblo (MEP) 'omdat we niet door de andere partijen worden gevraagd'. "We zijn eerder apolitiek", legt Gos Oduber uit. "We zeggen en zingen bijvoorbeeld *Si e zapato ta sir-bibo, ya bo sa* (wie de schoen past, trekke hem aan) of 'wie niet horen wilt, moet voelen'. Om aan te geven dat we ons in de groep niet bemoeien met politiek. Want muziek is er voor iedereen. Maar goed, als je het aan Rudy (bespeler van de *wiri*) vraagt, krijg je misschien wel een ander verhaal te horen, want hij is eenmaal een politicus. Ik kan ook niet ontkennen dat we een stempel hebben: we heten Grupo di Betico. Maar vergeet niet dat Betico behalve leider van de MEP, leider van heel Aruba was. De liedjes die we spelen gaan wel over onze vlag, ons

volkslied en onze held Betico ('Nos Heroe') maar zijn niet politiek, vind ik. Het is een kenmerk van de band, maar niet de enige. Een andere is dat de Grupo altijd een gevoel van vreugde (*alegria*) uitstraalt, iets wat Betico ooit beklemtoonde. De sfeer dat je altijd blij moet zijn."

"De thema's gaan duidelijk over vreugde, humor, blijheid, samenkomst, en naastenliefde", vult Maikito Croes aan. "Heel christelijk en in het licht van Jezus." "Ook geen thema's over seks dus", antwoordt Gos Oduber desgevraagd. "Niet dat dat betekent dat we daar niet aan doen", lacht hij. Van het 40-jarig bestaan heeft Grupo di Betico onlangs een dvd opgenomen. Verder heeft de band vijf cd's opgenomen, waaronder Paranda Arubiano (1995), Tradicion (1999), Alegria (2002) en Libertad! (2006) en Celebracion (2008). Van de eerste cd zijn meer dan 10.000 exemplaren verkocht. De bekendste nummers zijn Paranda Arubiano, Ban Celebre y Festehe, Ai'nobe Awe, Alegria, Le la la wo, Mi Conono, Fiesta den Famia, Dugudushi, Celebracion, Holgorio, Nos kier ta mey mey en de hit van het moment Faya bo haya.

2667: Een deel van de Grupo di Betico geeft een kerstoptreden in bejaardenhuis Maristella op Aruba.

zich daar makkelijk onderscharen. Beweerd wordt dat het misschien wel de oudste band van het Koninkrijk is. En nog even bloeiend als in het begin. Naar verwachting staat binnenkort weer een lied, 'Faya bo haya' ('Als het je niet lukt, dan zwaait er wat'), op nummer één in de Arubaanse hitparade.

"Dat we nog bestaan, komt omdat we van dezelfde generatie zijn, en dezelfde leeftijd hebben als Mick Jagger van de Rolling Stones", grapt Gos Oduber. Hij speelt basgitaar en zingt in de Grupo, maar wordt door de anderen als het tegenwoordige genie van de composities beschouwd. "Nee, de belangrijkste reden dat we nog bestaan is het feit dat we allemaal familie van elkaar zijn. We geven het door aan onze kinderen."

Gos kwam 'pas' een paar jaar na de oprichting van de groep erbij, net als percussionist en zanger Maikito Croes, een van de gangmakers tijdens optredens. De leden van de eerste orde waren in 1968 behalve de tragisch gestorven naamgever Betico Croes, zijn broers Rudy (de huidige minister van Justitie), Tommy (ex-onderwijzer), Hendrik (oud-minister), Aikey, Efrain, en Edison. Aan de band die toen nog Betico Y Su Grupo heette, namen ook de zussen Ada, Chichia, Mary, Didi deel, en eigenlijk wel heel de familie, inclusief ooms, tantes en neven en nichten.

'Tommy, Rudy en Aikey... de broers van Betico waren bijna allemaal koorknappen'

"Eigenlijk waren Gos en ik en de anderen er ook al in 1968 bij, want we kwamen allemaal steeds als familie bijeen, maar we waren iets

deren die tijdens Kerstmis gericht zijn op de geboorte van Jezus. In Grupo di Betico uiten we dat op een feestelijke, vrolijke *paranda*-wijze, een genre dat we zelf hebben gecreëerd. Paranda (oorspr. rumoerig feest) duidt bij ons op het feit dat we ons zonder elektronische of versterkte apparaten kunnen verplaatsen en optreden. Het is dus eerder een stijl, en zo zijn we ook begonnen. We reisden met Kerstmis en nieuwjaar eerst alleen van familie naar familie."

van zijn ouders Francisco 'Panchico' Croes en Maria Luisa 'Mimita' Croes Lopez, vooral de dagen na de kerstmis op 25 december. Bijna iedereen deed wel mee als Mo (ome) Tito y su Conhunto Folclorico Arubano er oefende of optrad, of als er een *dande*-gelegenheidsband werd gevormd. Betico bespeelde meestal de accordeon. Maikito: "Elk jaar is de Grupo het meest actief in de feestmaanden. Het begon in het verleden in de kerstperiode. We kwamen allemaal